

Gospodarstvo / Helios

Helios prodan, odgovorov na ključna vprašanja ni

Matjaž Polanič
Sebastjan Morozov

Čprav je avstrijski holding Ring International s konzorcijem največjih lastnikov Heliosa včeraj podpisal pogodbo o nakupu večinskega deleža domžalskega premaznika, Avstrijci še vedno ne želijo pojasniti, niti kako bodo prevzem financirali niti kakšne načrte imajo z enim največjih slovenskih podjetij.

Ena največjih slovenskih proizvodnih skupin bo že v prihodnjih tednih tudi uradno končala v lasti av-

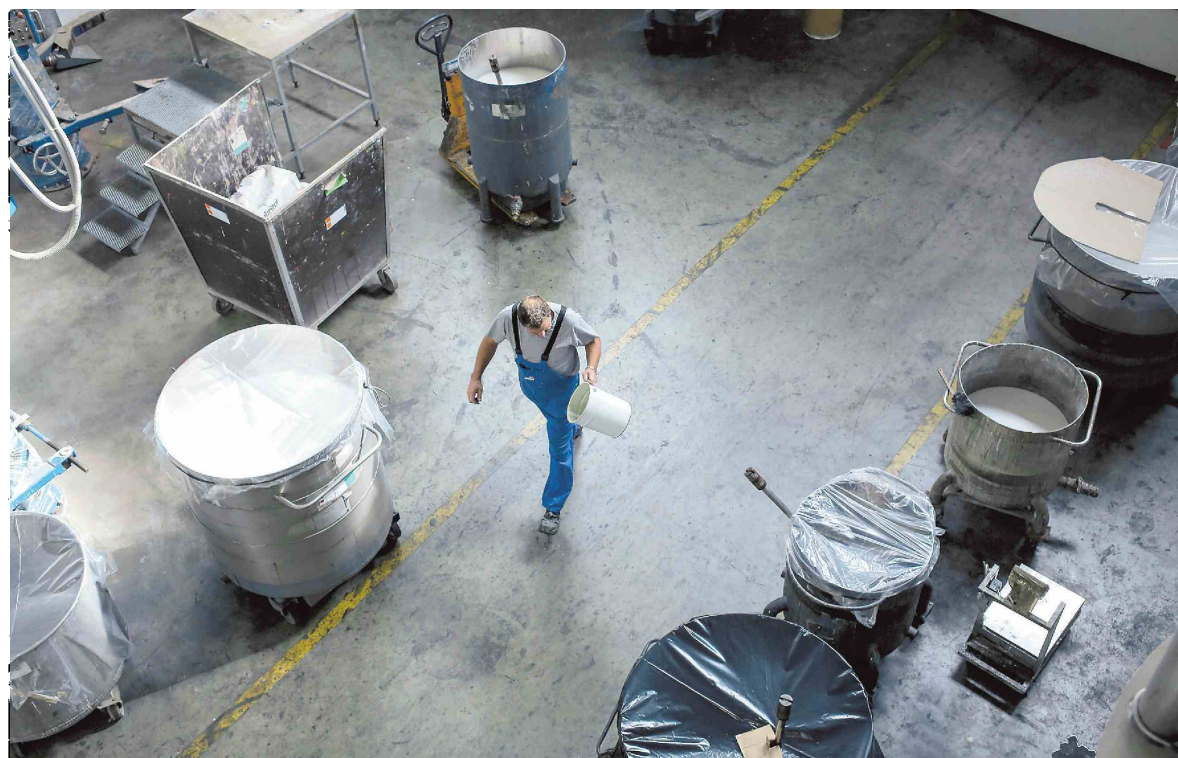
strijskega holdinga Ring International. Temu so se tako izpolnile večletne želje po prevzemu ene največjih evropskih premazniških skupin. Konzorcij največjih lastnikov Heliosa s Slovensko odškodninsko družbo, NLB in Modro zavarovalnico na čelu je namreč včeraj z izvršnim direktorjem Ringa Geraldom Martensom podpisal pogodbo o prodaji 73-odstotnega paketa delnic Heliosa. S tem so zapečatili enega največjih prevzemov v Sloveniji vse od začetka finančno-gospodarske krize.

Pred plačilom okoli 140 milijonov evrov kupnine za ves Helios oziroma 520 evrov za delnico mora Ring dobiti še soglasja vseh lokalnih uradov za varstvo konkurence, vendar pri tem ni pričakovati večjih zapletov. Še pred koncem letošnjega oziroma v začetku prihodnjega leta naj bi tako Ring objavil tudi prevzemno ponudbo, v kateri bo mož-

nost prodaje Heliosovih delnic po enakih pogojih ponudil tudi preostalim delničarjem.

»Ponosni smo, da smo bili izbrani kot kupec prve družbe, ki jo je slovenska vlada uvrstila na seznam 15 podjetij, namenjenih privatizaciji,« je bil včeraj zadovoljen Martens. Čprav so bili tako prodajalci kot tudi kupec včeraj polni hvale, kako je postopek potekal transparentno in zgledno, ostajajo ključna vprašanja nepojasnjena. »Ring je izvrsten partner za Helios,« je včeraj dejal Martens, vendar izjave s konkretnimi podatki o sprejetih zavezah ni želel podkrepiti. Med drugim ni želel pojasniti, koliko zaposlenih nameravajo obdržati, kako bodo financirali prevzem in kdo je sploh dejanski lastnik Ringa. »Gre za poslovno skrivnost,« je bil kratek Martens.

Nadaljevanje na strani 8 »

Gerald Martens včeraj ni želel pojasniti, koliko zaposlenih nameravajo obdržati, kako bodo financirali prevzem in kdo je sploh dejanski lastnik Ringa. Fotografija: Jaka Gasar

Prodaja Heliosa

Helios prodan, Avstrijci pa še kar molčijo

Matjaž Polanič, Sebastjan Morozov
« Nadaljevanje s strani 1

»Helios bo naša prva blagovna znamka in bo tudi zadolžen za vse morebitne nadaljnje prevzeme v premazniški panogi. Na Helios bomo iz naše premazniške skupine Rembrandtin prenesli tudi cel oddelek raziskav in razvoja,« je zaveze, na katere je ob prevzemu Heliosa pristal Ring International, v grobem opisal njegov izvršni direktor **Gerald Martens**.

Koliko zaposlenih nameravajo obdržati in kakšne načrte imajo s Heliosom, Martens ni želel pojasniti. Povedal je le, da bodo »stopnjo zaposlenosti v Sloveniji v bistvenem delu ohranili oziroma naj bi se ta celo zvišala«. Ring pa sodeč po Martensovih pojasnilih ne namerava obdržati vseh proizvodnih lokacij Heliosa, temveč zgolj tiste, ki so jih opredelili kot ključne. Kakšne kazni bi Ring doletele ob ugotovljenih nepravilnostih oziroma v primeru, da sprejetih zavez ne bo spoštoval, ni znano. Prav tako ne, kdo in na kakšen način bo nadziral spoštovanje teh zavez oziroma ali se bodo lastniki zgolj zanašali na obljube Avstrijcev.

Lastniki kupca ostajajo skrivnost

Čeprav bo Ring v kratkem postal lastnik enega največjih delodajalcev v državi, še vedno ni znano, kdo je dejansko lastnik avstrijske družbe. Uradno je večinski lastnik Ringa še vedno britanska družba Oxhauth, ki jo obvladujejo tri prazna in medsebojno lastniško prepletena podjetja iz Londona. O lastnikih Ringa Martens včeraj ni želel govoriti, po neuradnih informacijah naj bi prav on skupaj s svojim bratom **Ralphom Martensom** (predsednik nadzornega sveta Ringa) obvladoval pomemben del lastništva avstrijskega holdinga.

S prevzemu Heliosa se bo lastniška struktura Ringa nekoliko spremenila, saj naj bi hkrati s prevzemu družba za upravljanje Franklin Templeton izvedla tudi dokapitalizacijo avstrijskega holdinga. Po neuradnih informacijah naj bi Ringu pretežni del sredstev za prevzem Heliosa zagotovila ameriška družba tveganega kapitala Blackstone. Toda

ta Ringa predvidoma ne bi dokapitalizirala, ampak mu bo odobrila podrejeno posojilo, ki bi se v primeru neizpolnjevanja dogovorjenih finančnih zavez spremenilo v kapital družbe.

Zaposleni zaskrbljeni

Prav zaradi številnih nejasnosti o bodočem lastniku so zaskrbljeni tudi zaposleni v Heliosu. »V sindikatu se na splošno ne strinjamo s prodajo slovenskih razvojno naravnanih podjetij,« nam je povedal predsednik konfederacije sindikatov družb Skupine Helios **Tomaž Kumer**. Skrbi ga, da bo prevzem financiran s posojili in da stoji v ozadju finančni sklad. Zato se Kumru zastavlja vprašanje, kako preprečiti morebitno izčrpavanje Heliosa, kot je bila pogosta praksa v podobnih primerih v Sloveniji. Po njegovih zagotovilih bodo v sindikatu storili vse, da zaščitijo pravice zaposlenih. »Upam, da se nam bo z novimi lastniki uspelo dogovoriti za ohranitev enakih pravic zaposlenih,« je dejal Kumer in opozoril, da Helios samo v Sloveniji zaposluje 1300 delavcev, vsa skupina pa okoli 2500 delavcev.

Podobno so nam tudi na domžalski občini pojasnili, da so si že pred časom prizadevali za vključitev varovalk v postopek prodaje. Želeli so zaščititi pravice zaposlenih, zagotoviti ohranitev sedeža podjetja, proizvodnih lokacij, razvojnih aktivnosti, blagovnih znamk, obsega trgov in finančne trdnosti podjetja. »Ker je obstoj podjetja bistvenega pomena in v interesu domžalske občine, se bo ta v okviru svojih pristojnosti zavzemala za ohranitev podjetja v neokrnjenem obsegu,« pravijo v občini, ki jo vodi župan **Toni Dragar**.

Izkušnje Nika slaba popotnica za Helios

Prav zaradi pomanjkanja informacij in nejasnih zagotovil skrb med zaposlenimi in v lokalni skupnosti zagotovo ni odveč. Na to navsezadnje kažejo tudi izkušnje podjetja Niko Železniki, ki ga je Ring za 13 milijonov evrov prevzel leta 2008. Čeprav v Ringu poudarjajo, da se prihodki Nika v zadnjih šestih letih »enakomerno zvišujejo«, je družba lani dejan-

sko ustvarila le nekaj tisoč evrov višje prihodke kot pred petimi leti. Pod okriljem Ringa se je začelo tudi postopno zniževanje števila zaposlenih in stroškov dela. Ti so se v zadnjih petih letih znižali za okoli 13 odstotkov. V prvih letih po prevzemu je Niko velik del svojega prostega denarnega toka namenil tudi za poplačilo bančnih posojil, obenem pa je prišlo do drastične spremembe pri dividendni politiki družbe. Leta 2007 in 2008 je namreč Niko za izplačilo dividend skupno namenil le pol milijona evrov, po iztisnitvi vseh **malih delničarjev** leta 2009 pa je svoji avstrijski lastnici nakazal okoli 1,9 milijona evrov. Podobno je bilo tudi v letih 2011 in 2012, ko je Niko nakazal Ringu za kar 5,5 milijona evrov dividend oziroma le nekaj manj, kot je znašal njegov dobiček. »Ni vse v prihodkih in tržnih deležih,« je kljub temu prepričan Martens.

Na borzo le drobtinice

Čeprav bo Ring delničarjem Heliosa za njihove delnice skupno nakazal kar okoli 140 milijonov evrov, se bo na slovenski trg prelil le zanemarljiv del tega zneska. Banke upnice propadlega cerkvenega holdinga Zvon Ena bodo namreč prejele okoli 55 milijonov evrov, medtem ko bodo investitorji, ki se skrivajo za fiduciarnimi računi tujih bank, na svoj račun dobili okoli 10 milijonov evrov. Možnosti, da bi del tega zneska prišel nazaj na Ljubljansko borzo, praktično ni, saj bodo banke kupnino uporabile predvidoma za poplačilo svojih dolgov do tujine oziroma jo bodo v najboljšem primeru investirale v državne obveznice. Okoli 25 milijonov evrov kupnine bosta prejela tudi Sod in Modra zavarovalnica, ki pa teh sredstev predvidoma prav tako ne bosta investirali v delnice slovenskih podjetij. Okoli 4,5 milijona evrov kupnine bodo dobili tudi sedanji in nekdanji vodilni kadri domžalske skupine, ki prek družbe Heldom obvladujejo 3,1 odstotka Heliosovih delnic. Čeprav bodo domači vzajemni skladi s prodajo Heliosovih delnic dobili okoli 25 milijonov evrov, tudi pri njih ni pričakovati, da bodo ta sredstva investirali nazaj na slovenski trg kapitala. Vsi domači vzajemni skladi imajo namreč v delnicah slovenskih podjetij le še 175 milijo-

nov evrov, kar predstavlja manj kot desetino njihovega premoženja.

Največji prevzemi v zadnjih petih letih

Vir: KDD, Ljubljanska borza, lastni izračun, družbe

prevzemnik	ciljna družba	leto prevzema	ocenjena vrednost prevzema (v mio. EUR)
Merfin, Sava, Banka Koper,			
Euro-Veneto, Interfin Naložbe	Merkur	2007	530
Infond Holding, CPM, Fidina, Koto	Pivovarna Laško	2008	420
Atlantic Grupa	Droga Kolinska	2010	240
XXXLutz	Lesnina	2010	200
Petrol	Istrabenz	2007	186
Siringa	Lesnina	2009	150
Delo Prodaja, DZS	Terme Čatež	2009	80
ČGS	Savatech	2013	70
Sava Re	Zavarovalnica Maribor	2013	65
Petrol	Instalacija	2011	58
CEESEG	Ljubljanska borza	2008	45
Dukat	Ljubljanske mlekarne	2013	38
Nectar	Fructal	2012	38
Frutarom	Etol	2012	36
Com Trade Group	Hermes Softlab	2008	35
Platanus	Terme Maribor	2012	30
Kolektor Group	Etra 33	2010	30
BIG	Juteks	2012	29

Vrednost prevzema je izračunana na podlagi uradno objavljene prevzemne cene oziroma na podlagi dostopnih informacij.

Gerald Martens, izvršni direktor Ring International Fotografija: Luka Cjuha